

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Koninklijk Atheneum Berchem te Berchem

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	125963
Instelling	Koninklijk Atheneum Berchem
Directeur	Ellen VAN RANST
Adres	Uitbreidingstraat 246 - 2600 Berchem
telefoon	03-239.00.23
fax	03-218.91.20
e-mail	KA.BERCHEM.Antwerpen@g-o.be
website	http://www.kaberchem.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Ant1gon
Adres	Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
Scholengemeenschap	SGGO nr1 Antwerpen-Wommelgem-Zwijndrecht
Adres	Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
CLB	GO! centrum voor leerlingenbegeleiding Antwerpen
Adres	Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	08-10-2012, 09-10-2012, 10-10-2012, 11-10-2012, 12-10-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12-10-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	16-11-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart Maes
Teamleden	Hilde De Rijbel Erik Van Nieuwenhuyze
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Aardrijkskunde in de basisvorming eerste graad a-stroom (2010/008)	8
3.1.1.2 Aardrijkskunde in de basisvorming van aso, derde graad, Economie-moderne talen, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wiskunde (2006/035)	9
3.1.1.3 Aardrijkskunde in de basisvorming en het specifiek gedeelte van aso, derde graad, Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen, Wetenschappen-wiskunde (2007/046)	10
3.1.1.4 Cultuur- en gedragswetenschappen in het specifiek gedeelte van aso, tweede graad, Humane wetenschappen en gedragswetenschappen in het specifiek gedeelte van aso, derde graad, Humane wetenschappen (2006/019, 2006/022, 2006/049)	11
3.1.1.5 Engels in de basisvorming van aso, tweede graad, Economie, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen (2012/003)	14
3.1.1.6 Engels en Frans in de basisvorming en het specifiek gedeelte van aso, derde graad, Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde (2006/044, 2004/038, 2006/043)	15
3.1.1.7 Frans in de basisvorming eerste graad a-stroom (2010/002)	18
3.1.1.8 Natuurwetenschappen in de basisvorming eerste graad a-stroom (2010/004)	19
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	20
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	21
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	22
4.1 Professionalisering	22
4.1.1 Aanvangsbegeleiding.....	22
4.2 Begeleiding.....	23
4.2.1 Leerbegeleiding	23
4.3 Evaluatie.....	24
4.3.1 Evaluatiepraktijk	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	28
6.1 Wat doet de school goed?.....	28
6.2 Wat kan de school verbeteren?	28
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	28
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	29
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	29
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	29
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Koninklijk Atheneum Berchem is een kleinschalige school gelegen aan de Antwerpse Singel. Ze deelt haar gebouwen met een basisschool. Omwille van het sterk gestegen aantal leerlingen leidt deze situatie tot capaciteitsproblemen. De school maakt deel uit van de scholengroep ANT1GON Antwerpen en biedt een A-stroom en een waaier van aso-studierichtingen aan.

Typerend voor het Koninklijk Atheneum Berchem zijn het aangename leer- en leefklimaat en het engagement en de inzet van de personeelsleden. Dit blijkt onder andere uit de organisatie van tal van vakoverschrijdende projecten en buitenschoolse activiteiten. De school realiseert op deze wijze een brede en harmonische vorming voor haar leerlingen. Wie als nieuw personeelslid op de school wordt tewerkgesteld, weet zich verzekerd van een degelijke opvang en van een collegiale sfeer waarin leraren bijvoorbeeld bij elkaar lessen volgen met het oog op het leren voor de eigen praktijk. De vakinhoudelijke ondersteuning wordt overgelaten aan de vakgroepen. Het open schoolklimaat en de kleinschaligheid leiden dikwijls tot besluitvorming die gebaseerd is op informeel overleg. Het is een werkpunt voor de school om aan het formele overleg meer belang te hechten.

Het erkenningsonderzoek op basis van de geselecteerde vakken en studierichtingen toont een gemengd beeld. De leerplanrealisatie voldoet niet voor Engels in de basisvorming van de tweede graad, voor Engels en Frans in de basisvorming en het specifiek gedeelte van de studierichtingen met de pool Moderne talen in de derde graad en voor aardrijkskunde in het specifiek gedeelte van de studierichtingen met de pool Wetenschappen in de derde graad. Deze tekorten hebben te maken met een onvoldoende leerplangerichtheid van het onderwijsaanbod en van de evaluatiepraktijk, met een wisselende kwaliteit van de vakgroepwerking en in het geval van aardrijkskunde en moderne talen in de derde graad, ook met de wijze waarop lesgroepen worden samengesteld. In alle overige doorgelichte vakken worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. Toch is over de vakken heen de beschikbaarheid en het gebruik van de ICT-infrastructuur een werkpunt en is vooral de kwaliteit van de leerlingenevaluatie voor verbetering vatbaar.

Het beleid legt voor de evaluatieprocessen namelijk alleen organisatorische afspraken vast en legt de verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke invulling en kwaliteitsbewaking in handen van de vakgroepen en van individuele leraren. Er is geen gezamenlijk inhoudelijk referentiekader voor de evaluatiepraktijk, geen visie op de rol die evaluatie kan spelen als onderdeel van het leerproces noch een kritische reflectie over de eigen evaluatiepraktijk als onderbouwing voor het uitreiken van attesten. De school stelt voor heel wat leerlingen de eindbeslissing uit omwille van zwakke studieresultaten en niet omwille van een gebrek aan evaluatiegegevens. B- en C- attesten zijn onvoldoende gemotiveerd.

Wat de leerbegeleiding betreft, is er op het schoolniveau aandacht voor het preventieve luik, onder meer via het in kaart brengen van de taalvaardigheid van leerlingen in het eerste leerjaar en via handelingsplanning voor leerlingen met geattesteerde leerstoornissen. De vakgebonden aandacht voor preventieve leerbegeleiding zoals het creëren van een stimulerend leerklimaat en het integreren van leren leren is vakgroep- en leraarafhankelijk. Dat geldt ook voor de remediëring van leerproblemen. Het beleid verwacht dat tegenvallende evaluatieresultaten aanleiding geven tot remediëringsinitiatieven maar het ontbreekt voor het geheel van de leerbegeleiding aan aansturing via een coherente visie, aan de vertaalslag daarvan in de verschillende vakgroepen en aan reflectie over het rendement van de talrijke geleverde inspanningen.

Een aantal aspecten van de schoolwerking krijgen prioritaire aandacht. Voor een aantal van deze acties, zoals het talenbeleid en de vakoverschrijdende eindtermen vertoont de school heel wat dynamiek. Ook voor de uitwerking van de onderzoekscompetentie zijn veelbelovende stappen gezet. Toch staat de school voor de uitdaging om een schoolspecifieke en gedragen visie op het pedagogisch beleid uit te werken. Dit kan zorgen voor een verbreding en verdieping van de huidige actiegerichte aanpak. Ook de wijze waarop de school invulling geeft aan het complementair gedeelte, aan de profilering van studierichtingen en aan de

organisatie van lesgroepen vergt verdere pedagogische onderbouwing. Gekoppeld aan visieontwikkeling is ook de verdere uitbouw van de interne kwaliteitszorg een verbeterpunt voor de school. De zich verder ontwikkelende organisatiestructuur, het groeiend gedeeld leiderschap en het gemotiveerde team bieden een goede voedingsbodem om deze opdrachten tot een goed einde te brengen.

De onvoldoende leerplanrealisatie voor een aantal vakken, het niet respecteren van de regelgeving over uitgestelde beslissingen, het onvoldoende motiveren van de B- en C-attesten en ook het juridisch niet correct hanteren van de benamingen van de studierichtingen in de tweede graad geven aanleiding tot een nieuwe controle door de inspectie.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	aardrijkskunde, Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, Frans, natuurwetenschappen	
Graad 2 ASO Economie	Engels	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Engels	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	Engels	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde	gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	aardrijkskunde	aardrijkskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, Engels, Frans	aardrijkskunde, Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde	aardrijkskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in de basisvorming eerste graad a-stroom (2010/008)

Voldoet

Het aanbod van de eindtermen en leerplandoelstellingen en de evaluatie ervan zijn aanvaardbaar in een ontwikkelingsgerichte context.

Onderwijsaanbod De meeste leerplandoelstellingen worden behandeld, maar de diepgang en de tijdsbesteding zijn te weinig aangestuurd door het leerplan. Daardoor is de realisatie onvoldoende evenwichtig en ontstaan er enkele hiaten. De voortgang spoort onvoldoende met de suggestie in het leerplan waardoor het geplande 'Bevolking en maatschappij' op het einde van het eerste leerjaar niet meer aangeboden wordt. Ook 'Het stedelijk landschap' ontbreekt en men komt niet tot de behandeling van een landschap naar keuze. Daarnaast worden de leerplandoelstellingen die gebaseerd zijn op de eigen leefomgeving en op waarnemingen op het terrein onvoldoende ingevuld. De terreinwaarnemingen zijn beperkt tot een bezoek aan de haven. De beoordeelde leerplanrealisatie is nog niet optimaal. Een aantal bijstellingen, waaronder de aandacht voor de eigen leefomgeving, zijn reeds merkbaar in het herwerkte cursusmateriaal voor het huidige schooljaar.

Onderwijsorganisatie De school biedt in de basisoptie Moderne wetenschappen een complementair uur aardrijkskunde aan. Een duidelijke visie of verwachtingspatroon over de invulling ervan is er niet. De kans om de beschikbare tijd te benutten voor uitbreiding of verdieping die aansluit bij de basisvorming wordt nog niet benut.

Uitrusting De nodige leermiddelen zijn aanwezig. Het lokaal is uitgerust met dataprojector en internettoegang, maar is sober aangekleed. De kwaliteit van de internetverbinding kan geoptimaliseerd worden. De geleverde inspanningen om met de leerlingen een bijdrage te leveren aan de ICT-eindtermen door het benutten van de computerklas geven weinig voldoening wegens het gebrek aan performante computers. Of dit opgelost is met de recente aanpassingen, zal in de toekomst blijken.

Evaluatiepraktijk De evaluatie steunt op toetsen en examens. Positief is dat de klemtoon vooral ligt op het evalueren van vaardigheden op basis van bronnen- en atlasgebruik. De verwachtingen over het behaalde niveau bij de kennisgerichte vragen is eerder laag. De bevraging spoort met het aanbod van leerinhouden en draagt bijgevolg ook de onevenwichten ervan mee. Omdat ook de vraagstelling niet steeds vertrekt vanuit de leerplandoelstellingen, is de validiteit niet gewaarborgd. Er is wel aandacht voor het bewaken van die validiteit door het opstellen van gelijkwaardige toetsen en examens met telkens aangepaste vragen in parallelklassen. Het ontbreken van een puntenverdeling op sommige examens vermindert de transparantie.

Leerbegeleiding Om het cursusmateriaal beter af te stemmen op de eigen didactische aanpak en om het inhoudelijk meer te laten aansluiten bij de eigen leefomgeving, wordt het aangepast voor het huidige schooljaar. Een deel van de inhoud wordt verwerkt door leerlingactieve werkvormen en taken worden opgesteld volgens het OVUR-principe (Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren, Reflecteren). De gehanteerde instructietaal is evenwel niet steeds eenduidig. Via het elektronisch leerplatform wordt bijkomende ondersteuning geboden. De leerlingen kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens. Remediëring gebeurt ad hoc naargelang de noden.

Deskundigheidsbevordering In de vakgroep is het aantal vaktitularissen beperkt. De vakgroepwerking wordt inhoudelijk nagenoeg niet aangestuurd en blijft beperkt tot overleg over de aanwezigheid en het gebruik van leermiddelen. De leraren zijn ontwikkelingsgericht ingesteld en maken een passende selectie uit de beschikbare nascholingen. Ze zijn reflectief ingesteld, maar bevinden zich in een eilandsituatie. Men stuurt de les- en evaluatiepraktijk bij volgens eigen inzichten, maar mist daarbij collegiale samenwerking en feedback die voor inspiratie en tijdswinst kunnen zorgen bij de uitwerking van didactische werkvormen, aangepaste leermiddelen en kwalitatieve evaluatie op basis van leerplanstudie.

3.1.1.2 Aardrijkskunde in de basisvorming van aso, derde graad, Economie-moderne talen, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wiskunde (2006/035)

Voldoet

Het aanbod van eindtermen en leerplandoelstellingen voldoet, de evaluatie ervan is aanvaardbaar.

Onderwijsaanbod Alle leerplanthema's komen aan bod. De leerplandoelstellingen worden planmatig en vrij evenwichtig gespreid over de leerjaren. Toch ontstaat er op het einde van de graad tijdnoed waardoor 'Weer en klimaat' slechts gedeeltelijk aangeboden wordt. Bij de uitwerking ligt de focus eerder op de inhoud dan op de afstemming ervan op de leerplandoelstellingen. Vooral de invulling van de fysische thema's gebeurt daardoor minder doelgericht. De geografische excursie werd vorig schooljaar niet aangeboden.

Uitrusting De nodige leermiddelen zijn aanwezig. Het lokaal is uitgerust met dataprojector en internettoegang, maar is sober aangekleed. De kwaliteit van de internetverbinding kan geoptimaliseerd worden. De uitrusting wordt doelgericht ingezet. Het gebruik van de computerklas varieert leraarafhankelijk. Als remmende factoren worden de beperkte lestijd die beschikbaar is om het leerplan te realiseren en het gebrek aan performante computers ingeroepen. Of dit opgelost is met de recente aanpassingen, zal in de toekomst blijken.

Evaluatiepraktijk De evaluatie steunt op toetsen en examens. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van een puntenverdeling. Ze vertrekken evenwel vanuit de behandelde inhoud en te weinig vanuit de leerplandoelstellingen. Een aantal vragen peilt naar het beheersen van vaardigheden op basis van bronnenmateriaal en atlasgebruik. De rest heeft vaak vakterminologie als basis of beoogt het opsommen van indelingen. Daardoor wordt eerder het vermogen tot reproductie dan het inzicht geëvalueerd.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over cursussen en krijgen bijkomende

ondersteuning met bronnenmateriaal op het elektronisch platform. De kwalitatieve uitwerking ervan in functie van de leerplandoelstellingen verschilt leraargebonden. In de bijgewoonde lessen werd het Standaardnederlands niet gehanteerd bij het leerproces zoals dat volgens de basiscompetenties van leraren verwacht wordt. Er zijn duidelijke richtlijnen over de verwachtingen bij de evaluatie en de leerlingen kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens. De nood aan remediëring is beperkt en gebeurt ad hoc.

Deskundigheidsbevordering In de vakgroep is het aantal vaktitularissen beperkt. In de derde graad is er een wijziging in de attributie ten opzichte van het vorige schooljaar. De vakgroepwerking wordt inhoudelijk nagenoeg niet aangestuurd en blijft beperkt tot overleg over de aanwezigheid en het gebruik van leermiddelen. De leraren zijn ontwikkelingsgericht ingesteld en maken een passende selectie uit de beschikbare nascholingen. Ze zijn reflectief ingesteld, maar bevinden zich in een eilandsituatie. Men stuurt de les- en evaluatiepraktijk bij volgens eigen inzichten, maar mist daarbij collegiale samenwerking en feedback die voor inspiratie en tijdwinst kunnen zorgen bij de uitwerking van didactische werkvormen, aangepaste leermiddelen en kwalitatieve evaluatie op basis van leerplanstudie.

3.1.1.3 Aardrijkskunde in de basisvorming en het specifiek gedeelte van aso, derde graad, Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen, Wetenschappen-wiskunde (2007/046)

Voldoet niet

Te veel leerplandoelstellingen noodzakelijk voor het bereiken van de specifieke eindtermen worden niet aangeboden of met onvoldoende diepgang. De evaluatie is niet representatief voor het leerplan en niet valide.

Onderwijsorganisatie In de beide leerjaren volgen de leerlingen uit de pool Wetenschappen samen les met deze uit de studierichtingen waar aardrijkskunde alleen in de basisvorming aangeboden wordt. Daarnaast is er in beide leerjaren een tweede wekelijkse lestijd. In het eerste leerjaar is dit een lestijd in het specifiek gedeelte, in het tweede leerjaar is dat een complementair lesuur.

Onderwijsaanbod Als gevolg van de onderwijsorganisatie is de realisatie van de leerplandoelstellingen die gemeenschappelijk zijn met het leerplan voor de basisvorming analoog. Daarbij komen alle leerplanthema's aan bod. De leerplandoelstellingen worden planmatig en vrij evenwichtig gespreid over de leerjaren. Toch ontstaat er op het einde van de graad tijdnoed waardoor 'Weer en klimaat' slechts gedeeltelijk aangeboden wordt. Bij de uitwerking ligt de focus eerder op de inhouden dan op de afstemming ervan op de leerplandoelstellingen. Vooral de invulling van de fysische thema's gebeurt daardoor minder doelgericht. De realisatie van de leerplandoelstellingen die gebonden zijn aan de specifieke eindtermen is te beperkt. Slechts een beperkt aantal ervan wordt uitgewerkt, enkele andere krijgen niet de gepaste invulling, de meeste komen niet aan bod. De benadering is vooral kennisgericht en leidt te weinig tot het leggen van relaties en het opbouwen van wetenschappelijk inzicht. De verplichte excursie met fysisch-geografische profilering wordt niet aangeboden.

Uitrusting De nodige leermiddelen zijn aanwezig. Het lokaal is uitgerust met

datapjector en internettoegang, maar is sober aangekleed. De kwaliteit van de internetverbinding kan geoptimaliseerd worden. De uitrusting wordt doelgericht ingezet. Het gebruik van de computerklas varieert leraarafhankelijk. Het gebrek aan performante computers werkt daarbij niet stimulerend. Of dit opgelost is met de recente aanpassingen, zal in de toekomst blijken.

Evaluatiepraktijk De evaluatie steunt op toetsen en examens. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van een puntenverdeling. Ze vertrekken evenwel vanuit de behandelde inhoud en te weinig vanuit de leerplandoelstellingen. Een aantal vragen peilt naar het beheersen van vaardigheden op basis van bronnenmateriaal en atlasgebruik. De rest heeft vaak vakterminologie als basis of beoogt het opsommen van indelingen. Daardoor wordt eerder het vermogen tot reproductie dan het inzicht geëvalueerd. Door het ontbreken van een kwaliteitsvol aanbod van de leerplandoelstellingen uit het specifiek gedeelte mist het geheel van de evaluatie voor de leerlingen in de pool Wetenschappen validiteit.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over cursussen en krijgen bijkomende ondersteuning met bronnenmateriaal op het elektronisch platform. De cursus is onvoldoende afgestemd op de realisatie van de leerplandoelstellingen uit het specifiek gedeelte. In de bijgewoonde lessen werd het Standaardnederlands niet gehanteerd bij het leerproces zoals dat volgens de basiscompetenties van leraren verwacht wordt. Er zijn duidelijke richtlijnen over de verwachtingen bij de evaluatie en de leerlingen kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens. De nood aan remediëring is beperkt en gebeurt ad hoc.

Deskundigheidsbevordering In de vakgroep is het aantal vaktitularissen beperkt. In de derde graad is er een wijziging in de attributie ten opzicht van het vorige schooljaar. De vakgroepwerking wordt inhoudelijk nagenoeg niet aangestuurd en blijft beperkt tot overleg over de aanwezigheid en het gebruik van leermiddelen. De leraren zijn ontwikkelingsgericht ingesteld en maken een passende selectie uit de beschikbare nascholingen. Ze zijn reflectief ingesteld, maar bevinden zich in een eilandsituatie. Men stuurt de les- en evaluatiepraktijk bij volgens eigen inzichten, maar mist daarbij collegiale samenwerking en feedback die voor inspiratie en tijdwinst kunnen zorgen bij de uitwerking van didactische werkvormen, aangepaste leermiddelen en kwalitatieve evaluatie op basis van leerplanstudie.

3.1.1.4 Cultuur- en gedragswetenschappen in het specifiek gedeelte van aso, tweede graad, Humane wetenschappen en gedragswetenschappen in het specifiek gedeelte van aso, derde graad, Humane wetenschappen (2006/019, 2006/022, 2006/049)

Voldoet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. Het aanbod is goed afgestemd op het leerplan.

Onderwijsaanbod Voor de beide vakken doorlopen de leerlingen een curriculum dat nauw aansluit bij de algemene doelstellingen van de studierichting. De leerlingen worden opgeleid om begrippen, visies, theoretische concepten en structuren tot een coherent geheel van vakspecifieke kennis te integreren. Er is daarbij aandacht voor het maken van toepassingen op concrete vraagstukken, voor het ontwikkelen van kritische zin en voor het leren

onderbouwen en formuleren van standpunten.

Voor cultuurwetenschappen in de tweede graad worden de leerplandoelen nagenoeg volledig en met voldoende evenwicht en diepgang aangeboden. Naar enkele doelen gaat weinig of geen aandacht: de werking van de instellingen op plaatselijk niveau, de audiovisuele media en het vergelijken van kunstkritische waarderingen. Deze hiaten zijn in het cursusmateriaal en de planning van het huidige schooljaar al weggewerkt door afspraken over het onderwijsaanbod in de sinds vorig schooljaar nieuw samengestelde vakgroep. In de aanpak worden dikwijls actuele en reële contexten geïntegreerd. Er wordt af en toe gebruik gemaakt van uitdagende opdrachten maar er zijn kansen om de leerlingen nog meer actief en zelfstandig met de leerstof aan de slag te laten gaan.

Ook voor gedragswetenschappen worden vrijwel alle doelen aangeboden en is er voldoende evenwicht en diepgang. Slechts enkele doelen komen niet of versmald aan bod zoals de doelen i.v.m. participatie in de school, belangenhiërarchieën en belangenconflicten in de tweede graad. De meeste leerplanonderdelen worden diepgaand benaderd via het werken met casussen en het gebruik van opzoekings-, toepassings- en verwerkingsopdrachten. Enkele historische contexten en wetenschappelijke theorieën worden zeer frequent, langdurig en grondig behandeld. Dit komt de diepgang ten goede maar veroorzaakt ook een zekere eenzijdigheid. De actualiteit maakt deel uit van de aanpak maar delen van het cursusmateriaal zelf zijn aan actualisering toe.

De doelen in verband met de onderzoekscompetentie krijgen een doordachte invulling en ondersteunen en versterken de leerplanrealisatie. Ze worden gedeeltelijk geïntegreerd in de beide vakken maar de klemtoon ligt op een projectmatige aanpak. Deelcompetenties worden in elk leerjaar getraind aan de hand van beperkte onderzoeken met opgelegde opdrachten. In het laatste jaar is er een vakoverschrijdend eindwerk voor cultuur- en gedragswetenschappen waarin alle deelcompetenties moeten worden toegepast. Verschillende onderzoeksmethoden zijn evenwichtig over de vier jaar gespreid en de opdrachten vertonen een toenemende moeilijkheidsgraad. In de opdrachten van II, 1, II, 2 en III, 1 wordt niet altijd een onderscheid gemaakt tussen het afbakenen van een onderwerp en het formuleren van een onderzoeksvraag. Dankzij een intense begeleiding slagen de leerlingen er in eindwerken te realiseren die aan de meeste criteria van de specifieke eindtermen voldoen. Het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten komt evenwel te weinig expliciet aan bod. Uit een tijdens de doorlichting weliswaar beperkt aantal beschikbare werkstukken bleek dat er niet altijd voldoende diepgang is.

Evaluatiepraktijk

De evaluatiepraktijk van cultuur- en gedragswetenschappen als onderbouwing van de studie-attestering verdient een kritische reflectie. De verschillen in de evaluatiepraktijk binnen en tussen de vakken tonen immers aan dat er geen afspraken zijn over het verwachte beheersingsniveau en de evolutie daarvan over de vier leerjaren, over het aantal en het gewicht van taken en toetsen, over de aard van vragen en opdrachten, ... Voor beide vakken wordt het brede en toepassingsgerichte onderwijsaanbod in de evaluatie versmald naar een meer kennisgerichte

benadering.

Voor cultuurwetenschappen worden de leervorderingen in II, 1 opgevolgd via een op de leerplaninhouden afgestemde test na elk hoofdstuk en via enkele taken. In II, 2 zijn er geen toetsen voor alle leerplanonderdelen en geen taken en wordt er meer gewerkt met permanente opvolging in de lessen. De criteria voor het toekennen van punten voor dagelijks werk zijn niet steeds transparant. In II, 1 is de vraagstelling bij de evaluatie (zowel dagelijks werk als examens) hoofdzakelijk op reproductie gericht maar toch gevarieerd waardoor er wordt ingespeeld op verschillende leerstijlen en een aanzet wordt gegeven voor het toepassingsniveau. Hierop wordt niet verder gebouwd in de evaluatie van het dagelijks werk in II, 2: door het mondeling meedelen van toetsvragen zijn er veelal kennisreproductieve vragen. Bij de examens van II, 2 wordt wel iets meer naar het toepassingsniveau gepeild en is er meer variatie in de vraagstelling. De spreiding van de evaluatie over de leerplanonderdelen is zeer volledig in II, 1. Dat is minder het geval in II, 2.

Met uitzondering van enkele niet behandelde leerplandoelen zijn de examens van het vak gedragswetenschappen evenwichtig gespreid over alle onderdelen van het leerplan. Dit is minder het geval voor het dagelijks werk. Er worden voor dagelijks werk als alternatief voor toetsen ook punten voor klasparticipatie toegekend maar de criteria daarvoor zijn niet transparant. Bij toetsen en examens is er steeds aandacht voor reproductie en inzicht, toepassingsvragen zijn er in de vorm van het geven van eigen voorbeelden, van aandacht voor reflectie en het geven van een eigen opinie. Zoals bij cultuurwetenschappen zijn er nog kansen voor een bredere en meer toepassingsgerichte benadering en voor het uittekenen van een leerlijn over de twee graden.

De evaluatiecriteria voor de opdrachten in het kader van de onderzoekscompetentie zijn niet altijd duidelijk gelinkt aan de deelcompetenties die in de specifieke eindtermen beschreven zijn. Voor het eindwerk is deze afstemming sterker maar is verdere verfijning mogelijk. Er is naast productevaluatie ook procesevaluatie om de vorderingen van nabij op te volgen. Er zijn schoolbrede afspraken over het aandeel van de onderzoekscompetentie in de evaluatie en rapportering van de betrokken vakken.

Leerbegeleiding

De leerbegeleiding is sterk maar kan door een consequentere aanpak en door meer afspraken nog aan kwaliteit winnen. Er is meestal aandacht voor de beginsituatie van leerlingen via herhalingsopdrachten bij het begin van het schooljaar. De opbouw van het onderwijsaanbod in de tweede graad is gericht op een zo vlot mogelijke opvang van instromers. Het studiemateriaal is meestal goed gestructureerd. De doelstellingen worden voor sommige leerstofonderdelen voor de leerlingen geëxpliciteerd. Soms wordt de leerstof bij het begin van een hoofdstuk geduid. Het studiemateriaal is bovendien goed gedocumenteerd en dikwijls aangevuld met actuele informatie en bronnen. Er zijn veel interessante excursies, projecten en extra-murosactiviteiten die zorgen voor een contextrijke en levensechte ondersteuning van het leerproces. De leerkrachten slagen er dikwijls in aan te sluiten bij de leefwereld van de leerlingen. In gedragswetenschappen is er expliciete aandacht voor de studiemethode

van de leerlingen. De leraren spelen kort op de bal bij het remediëren van leerproblemen. Ze stellen evenwel verschillende eisen en hanteren andere methoden waardoor de remediëringaanpak niet op elkaar is afgestemd.

Uitrusting De lokalen zijn voldoende ruim, maar zeer beperkt aangekleed en amper herkenbaar als vaklokalen. Er is internetaansluiting en mogelijkheid tot projectie. Dit wordt geregeld gebruikt. In II, 2 wordt het digitaal platform van de school op een innoverende wijze aangewend als didactisch instrument.

Deskundigheidsbevordering De deskundigheid en de betrokkenheid van het team op de kwaliteit van de opleiding zijn hoog. Er is frequent overleg over de onderzoekscompetentie, over projecten en extra-murosactiviteiten. De vakgroepwerking kan verder worden versterkt en de individuele capaciteiten kunnen nog beter worden benut door meer diepgaande vakgerichte samenwerking te realiseren op het vlak van aanbod, evaluatie en begeleiding.

3.1.1.5 Engels in de basisvorming van aso, tweede graad, Economie, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen (2012/003)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate bereikt. Niet alle leerplandoelstellingen noodzakelijk voor het bereiken van de eindtermen schrijven en spreken/gesprekken voeren, worden effectief en evenwichtig aangeboden. De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Niet alle eindtermen voor schrijven en spreken/gesprekken voeren, worden doelbewust en stapsgewijs aangeboden en ingeoefend. Het voeren van gesprekken komt onvoldoende aan bod en er zijn weinig sporen terug te vinden van schriftelijke ondersteuning zoals bijvoorbeeld spreekplannen bij het navertellen van een tekst, samenvatten, verslag uitbrengen en mening geven/argumenteren. Voor schrijfvaardigheid ligt de nadruk op het schrijven van verhalende teksten en brieven. Het schrijven van mededelingen, verslagen en samenvattingen wordt niet expliciet in klasgroep ingeoefend. In het portfolio komen deze taaltaken wel aan bod. De receptieve vaardigheden worden voldoende getraind. Het gamma van tekstsoorten, aangereikt door het leerplan en de eindtermen, wordt voldoende geëxploreerd. De planningsdocumenten voor Engels werken niet ondersteunend voor de leerplanrealisatie, waardoor er geen bewust leerproces voor de productieve vaardigheden uitgetekend wordt. In de planningsdocumenten voor het komende schooljaar is er wel aandacht voor het opbouwen van de productieve vaardigheden in overeenstemming met wat het leerplan voorschrijft.

Evaluatiepraktijk De lexicale en grammaticale componenten worden overwegend cognitief en reproductief bevraagd, zowel in het dagelijks werk als in de examens. De puntenverdeling bevestigt dat integratie van kennis en vaardigheden niet nagestreefd wordt. Het onderdeel 'culture' dat extra toegevoegd wordt, peilt naar geïsoleerde kennis en is niet gericht op toepassing zoals vooropgesteld in het leerplan. De evaluatie van de vaardigheden voldoet niet voor schrijven en spreken/gesprekken voeren. Het examen schrijven meet niet wat het bedoelt te meten: de opdrachten zijn onvoldoende gevarieerd en niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor spreken is de toetsing eenzijdig en bestrijkt ze niet alle eindtermen.

Gespreksvaardigheid komt niet aan bod in de evaluatie. De evaluatie voor lezen en luisteren voldoet.

Leerbegeleiding De zelf samengestelde cursus biedt de leerlingen weinig houvast en structuur. Vanaf dit schooljaar werkt men met een handboek dat de leerlingen extra ondersteunend materiaal aanreikt zoals spreek- en schrijfplannen. De doeltaal wordt consequent door alle leerkrachten gehanteerd en vormt zo een permanente bron van luistertraining. Leraarafhankelijk worden communicatieve werkvormen toegepast en worden de leerlingen aangespoord om zelf de doeltaal te hanteren. Het gebruik van woordenboeken wordt gestimuleerd. Positief is het introduceren van een portfolio en van 'Do it yourself'-opdrachten waarbij leerlingen aangemoedigd worden om hun leerproces zelfstandig in handen te nemen.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. De vaklokalen Engels zijn attractief ingericht en uitgerust met een beamer, woordenboeken en naslagwerken. Multimediacomputers met internetaansluiting staan ter beschikking in een apart pc-lokaal maar zijn niet altijd vlot toegankelijk. Het gebruik van ICT vormt hierdoor geen geïntegreerd onderdeel van de klaspraktijk. Tevens heeft ICT nog geen ondersteunende rol in het leerproces van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep Engels slaagt er niet in een inhoudelijk diepgaande vakgroepwerking op te zetten. Dit is mogelijk te wijten aan wisselende attributies en het verloop van leerkrachten. De verslaggeving van het overleg beperkt zich veelal tot een opsomming van de agendapunten, die meestal organisatorisch van aard zijn. Uit gesprekken blijkt de aandacht voor deskundigheidsbevordering m.b.t. vernieuwende werkvormen, portfolio en evaluatiecriteria, maar momenteel vormt de vakgroep op geen enkele manier een overlegplatform voor het multipliceren van nieuw verworven inzichten en voor het uitwisselen van expertise.

3.1.1.6 Engels en Frans in de basisvorming en het specifiek gedeelte van aso, derde graad, Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde (2006/044, 2004/038, 2006/043)

Voldoet niet

De realisatie van de basisvorming voldoet niet omdat niet alle eindtermen voor Engels en Frans effectief aangeboden, ingeoeft en geëvalueerd worden. De specifieke eindtermen in de pool moderne talen worden onevenwichtig aangeboden en komen onvoldoende aan bod in de evaluatie. De samenstelling en de grootte van de klasgroepen werken belemmerend voor de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod Voor het vak Engels is het onderwijs voldoende vaardigheidsgericht maar spreek- en gespreksvaardigheid worden te weinig functioneel ingeoeft. Er wordt gewerkt met een zelf samengestelde cursus waarin leesteksten, met een voldoende variatie aan tekstsoorten, een prominente plaats innemen. Kijk- en luistervaardigheid worden frequent getraind aan de hand van filmfragmenten. Het gamma van tekstsoorten aangereikt door het leerplan wordt voor luisteren echter onvoldoende bestreken: prescriptieve en complexe argumentatieve teksten komen te weinig aan bod. Wat schrijfvaardigheid betreft, worden de taaltaken vooral in het eerste leerjaar van de derde graad ingeoeft. Informele en formele brieven en e-mail staan op het programma. Het schrijven van een samenvatting en een

verslag en het verwoorden van een beredeneerd standpunt komen aan bod in de opdrachten voor het taalportfolio. Positief zijn de 'Do it yourself' opdrachten waarbij zelfstandig werk en integratie van vaardigheden nagestreefd worden. In de leerlingennotities en in de agenda's zijn weinig tot geen sporen terug te vinden van het geplande 'debat' en 'rollenspel'. Er is geen expliciete aandacht en ondersteuning voor het mondeling naar voor brengen van gefundeerde standpunten, voor het verslaan en becommentariëren van ervaringen en gebeurtenissen en voor het voeren van een rechtstreeks (telefoon)gesprek waarbij ingespeeld wordt op de gesprekspartner. De actualiteitswaarde van de lessen Engels is groot. De Engelstalige cultuur wordt in de klas gebracht via authentiek lees- en beeldmateriaal en via de extra uitgewerkte cursus voor het specifiek gedeelte.

Voor het vak Frans wordt voorbijgegaan aan de hoofddoelstelling van het talenonderwijs namelijk dat leerlingen taal als een interactief communicatiemiddel kunnen gebruiken. Hierdoor voldoet de realisatie van de productieve vaardigheden niet: het leerproces wordt niet bewust gepland en leerlingen schrijven in verhouding tot het aantal eindtermen te weinig functionele teksten doorheen het schooljaar. Spreekvaardigheid wordt eenzijdig ingevuld met het geven van presentaties en het verstrekken van informatie over gelezen of beluisterde teksten. Gesprekken (een relatief complex rechtstreeks gesprek en een niet al te complex telefoongesprek) komen onvoldoende aan bod. Het aanbrengen van grammaticale constructies heeft te weinig de ondersteuning van schrijf- of spreektaken tot doel. Het trainen van de receptieve vaardigheden voldoet. Er is voldoende aandacht voor het herkennen van tekststructuur en – samenhang, voor het ordenen en beoordelen van informatie en voor variatie in tekstsoorten. Al te vaak echter krijgen vertaal- en woordenschatoefeningen hier een te groot gewicht. De planningsdocumenten werken niet ondersteunend voor de leerplanrealisatie.

Wat de realisatie van de pooldoelstellingen betreft, werden er geen afspraken gemaakt over de verdeling en de afstemming tussen de vakken Frans en Engels, zoals vooropgesteld in het leerplan. Enkel voor de eindtermen die betrekking hebben op de onderzoekscompetentie wordt regelmatig overleg gepleegd over de methodische aanpak en over de invulling. Bij de onderzoeksopdrachten is er zowel voor Engels als voor Frans telkens aandacht voor een stappenplan, voor ondersteuning en voor het leerproces aan de hand van zelfevaluatie. De leerlingen worden aangespoord om binnen een gegeven context zelf een onderzoeksvraag te formuleren. Het betreft telkens een literair of (socio)linguistisch vraagstuk waarbij de onderzoeksresultaten schriftelijk gerapporteerd worden. Het confronteren van deze conclusies met andere standpunten (SET 18), wordt nog niet gerealiseerd. In het vak Engels is er ook aandacht voor de realisatie van de specifieke eindtermen die betrekking hebben op de doelstellingsdomeinen Taal en cultuur en Taal als systeem. Het domein Taal en communicatie komt noch in het vak Engels noch in het vak Frans met voldoende diepgang aan bod. In het vak Frans is er enkel aandacht voor de eindtermen die betrekking hebben op de onderzoekscompetentie en werd nog geen inspanning geleverd om, in samenspraak met Engels, ook de overige specifieke eindtermen te realiseren (SET1-15).

Onderwijsorganisatie	De onderwijsorganisatie belemmert het bereiken van de eindtermen voor de basisvorming en de eindtermen voor het specifiek gedeelte. Het samenzetten van leerlingen voor Engels en Frans van de studierichtingen Wetenschappen-wiskunde, Latijn-wiskunde, Economie-wiskunde en Latijn-wetenschappen met de studierichtingen Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde belemmeren de profilering van de pool Moderne talen. Er is geen specifieke visie ontwikkeld op de leerplanrealisatie van moderne vreemde talen in de studierichtingen met de pool Moderne talen.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie is onvoldoende representatief voor het bereiken van de eindtermen van de basisvorming, de eindtermen van het specifiek gedeelte en de leerplandoelstellingen. Het gewicht dat in de evaluatie toegekend wordt aan kennis en reproductie spoort niet met de verwachtingen van het leerplan. In beide talen worden grammatica en woordenschat niet in functionele contexten bevraagd maar in geïsoleerde oefeningen. De vragen met betrekking tot 'culture' en 'lecture' peilen naar geïsoleerde kennis over bestudeerde teksten en zijn niet gericht op toepassing. De evaluatie van de vaardigheden gaat onvoldoende na of alle eindtermen bereikt worden. In de examens is de toetsing voor schrijven eenzijdig en bestrijkt ze niet alle eindtermen. Er is geen evaluatie van gespreksvaardigheid. Voor spreken worden vooral presentaties geëvalueerd. Vaardigheden worden onvoldoende frequent geëvalueerd in het dagelijks werk, zodat leerlingen geen accuraat beeld hebben van hun leerproces voor lezen, schrijven, spreken/gesprekken voeren en luisteren. Wat de specifieke eindtermen betreft, worden enkel deze met betrekking tot de onderzoekscompetentie getoetst. Volgens afspraken op schoolniveau worden algemene attitudes ook tijdens de lessen Frans en Engels geëvalueerd. Vakgebonden attitudes, met name de bereidheid en durf om te communiceren en informatie uit te wisselen in de doeltaal, komen te weinig aan bod.
Leerbegeleiding	De doeltaal wordt zowel voor Engels als voor Frans consequent gebruikt als instructietaal en vormt op die manier een extra bron van luistertraining. De leerlingen worden echter onvoldoende aangemoedigd om de doeltaal actief te gebruiken waardoor functioneel alledaags Engels en Frans te weinig aan bod komen. Voor Frans ontbreken uitdagende taaltaken omdat activerende werkvormen niet ingeburgerd zijn en invuldidactiek overheerst. Lees- en luisterstrategieën worden in beide talen expliciet aangebracht. Voor de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie wordt de OVUR-procedure gehanteerd. Leerlingen met tekorten worden op vrijwillige basis geremedieerd. Voor leerlingen met dyslexie worden maatregelen getroffen, die in de vakgroep Frans vastgelegd werden. Er is aandacht voor het uitwerken en het effectieve gebruik van criteria om de spreek- en schrijfvaardigheid te beoordelen. Via de geïntegreerde werkperiodes creëert de school kansen om leerlingen in contact te brengen met native speakers. Voor Frans wordt er in het tweede leerjaar van de derde graad een taaluitwisseling gepland.
Uitrusting	Wat de minimale materiële leerplanvereisten betreft, zijn er voldoende woordenboeken en zijn de lokalen uitgerust met een computer met internetverbinding en beamer. Positief is de aankleding van de lokalen waarbij sterke aandacht is voor het wekken van interesse in de Engelstalige

en Franstalige cultuur. Mede door het feit dat het informaticalookaal beperkt beschikbaar is, slagen de leerkrachten er nog niet in ICT te integreren in het onderwijs- en leerproces. Voor Frans worden extra grammaticaoefeningen aangeboden via de elektronische leeromgeving. In de lessen Engels wordt audiovisueel materiaal frequent aangeboden.

3.1.1.7 Frans in de basisvorming eerste graad a-stroom (2010/002)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. Het onderwijs- en leerproces is afgestemd op de verwerving van de receptieve en productieve vaardigheden. De evaluatiepraktijk gaat na of de eindtermen en leerplandoelstellingen bereikt worden. De leerbegeleiding is aangepast aan de noden van alle leerlingen.

Onderwijsaanbod De eindtermen en leerplandoelstellingen worden voor de vijf vaardigheden evenwichtig en quasi volledig aangeboden. De gekozen leermiddelen ondersteunen een gelijkmatige aandacht voor de receptieve vaardigheden. Het gamma van tekstsoorten aangereikt door de eindtermen en het leerplan, wordt volledig geëxploreerd. Narratieve teksten komen minder frequent aan bod maar worden wel aangereikt. Er is gerichte aandacht voor de productieve vaardigheden, die voldoende structureel worden ontwikkeld. Enkel persoonlijke en digitale correspondentie (ET33) komt te weinig aan bod. Men streeft ernaar de grammaticale en lexicale component te integreren in het vaardigheidsonderwijs of toch minimaal de transfer naar mondelinge of schriftelijke productie te maken, onder meer door activerende werkvormen te hanteren.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is representatief voor de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Doorheen het schooljaar worden de vaardigheden voldoende frequent getoetst zodat de leerlingen een correct beeld hebben van hun kunnen. In de examens krijgt kennis een te groot gewicht, wat niet overeenstemt met wat het leerplan vooropstelt. Bovendien worden lexicale en grammaticale leerinhouden niet bevraagd in functionele contexten. De toetsing voor schrijfvaardigheid is niet altijd valide doordat soms geïsoleerde kennis van spellingsregels getoetst wordt. Overwegend sluit men echter wel aan bij de taaltaken vervat in de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Spreek- en gespreksvaardigheid worden tussentijds getoetst. De toetsing van mondelinge interactie in het eerste trimester is niet transparant. De evaluatie voor luisteren en lezen voldoet.

Leerbegeleiding Er is voldoende aandacht voor leren leren en voor differentiatie aangepast aan de noden van de leerlingen. Voor de ontwikkeling van planmatig leren wordt de OVUR-methode gebruikt. Communicatieve werkvormen worden veelvuldig toegepast waardoor er een stimulerend leerklimaat gecreëerd wordt. Zelfevaluatie en peerevaluatie ondersteunen het leerproces van de leerlingen en zijn een voorbeeld van goede praktijk.

Uitrusting De lessen Frans worden gegeven in een aangename leeromgeving die communicatie en interactie tussen de leerlingen mogelijk maakt en bevordert. Er is een vaklokaal dat attractief ingericht werd en uitgerust werd met een computer met internetverbinding en beamer, woordenboeken en extra leesmateriaal. Het gebruik van beeldmateriaal voldoet. Leerlingen maken in klasgroep echter te weinig gebruik van het pc-lokaal voor het inoefenen van digitale correspondentie.

Deskundigheidsbevordering De dynamische vakgroep Frans vormt een reële hefboom voor kwaliteitsverbetering. De vakgroep besteedt aandacht aan deskundigheidsontwikkeling en aanvangsbegeleiding van nieuwe collega's. Recent deed ze een beroep op de pedagogische begeleiding voor het uitwerken van een visietekst. Door het horizontaal en verticaal overleg bouwt men aan een stijgende gelijkgerichtheid. Er zijn afspraken over het gebruik van de doeltaal, over de toepassing van het talenbeleid en over het gebruik van evaluatiecriteria voor het beoordelen van mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid. Het aandeel van de vaardigheden in de evaluatie en de kwaliteitsbewaking van de examens werden nog niet opgenomen.

3.1.1.8 Natuurwetenschappen in de basisvorming eerste graad a-stroom (2010/004)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden bereikt. De validiteit van de evaluatie is voldoende.

Onderwijsaanbod Alle leerplanonderdelen komen aan bod, nagenoeg alle leerplandoelstellingen worden gerealiseerd. De vakgroep is evenwel nog zoekende naar een optimale planning bij de implementatie van het nieuwe leerplan. De uitwerking is nog niet voor alle thema's evenwichtig, de voortgang spoort nog niet met de aanbevelingen van het leerplan. Uit zorg voor een volledige realisatie worden enkele onderdelen overgeheveld naar het volgende leerjaar, waardoor de druk op de realisatie ook daar toeneemt. Er wordt een kwaliteitsvolle biotoopstudie verricht en de informatieopdrachten krijgen een plaats. Er is voldoende aandacht voor actieve inbreng van de leerlingen bij proeven. De aanpak ervan wordt evenwel niet altijd aangestuurd vanuit de leerplandoelstellingen met betrekking tot de wetenschappelijke vaardigheden.

Onderwijsorganisatie De grootte van sommige klasgroepen weegt op de organisatie van de leerlingenproeven. Ze bemoeilijkt het bereiken van het aantal proeven dat volgens het leerplan vereist is en de evaluatie van de prestaties van de individuele leerling zoals het leerplan dit verwacht.

Uitrusting De nodige infrastructuur en leermiddelen zijn aanwezig, maar de herstelling van een aantal toestellen en de vervanging van klein materiaal vormen een aandachtspunt. Het lokaal is uitgerust met dataprojector en internettoegang. Het benutten ervan is leraarafhankelijk, evenals de inspanningen om met de leerlingen een bijdrage te leveren aan de ICT-eindtermen door het benutten van de computerklas. De weinig performante uitrusting van de computerklas stimuleert dit ook niet. Of dit opgelost is met de recente aanpassingen, zal in de toekomst blijken.

Evaluatiepraktijk Het dagelijks werk steunt op toetsen en een aantal opdrachten. De examens bevatten duidelijk geformuleerde vragen, vaak steunend op bronnenmateriaal. Het gepeilde beheersingsniveau op de examens is hoog omwille van een aantal inzichtelijke en soms uitdagende vragen. Het ontbreken van dit niveau in de bevraging van het dagelijks werk zorgt, vooral in het eerste leerjaar, voor een aanzienlijk verschil in score tussen de beide onderdelen. In het eerste leerjaar is de bevraging onevenwichtig gespreid over de leerplandoelstellingen. Over de hele graad is het gewicht

van de evaluatie van de leerlingenproeven laag. Voor een aantal examens is de transparantie beperkt wegens het ontbreken van de puntenverdeling.

Leerbegeleiding De leerlingen ontvangen duidelijke afspraken en richtlijnen en beschikken over gestructureerd cursusmateriaal. De vakdeskundigheid en inzet van de leraren leiden tot een kwaliteitsvol onderwijsproces. Er is veel aandacht voor waarneming. De leerlingenproeven worden nog niet optimaal aangestuurd met geschreven instructies en monden ook nog niet uit in een duidelijk verslag. Dit bemoeilijkt het bijsturen van het leerproces en vertraagt het verwerven van de wetenschappelijke vaardigheden. De frequentie van de toetsing is voldoende hoog om de leervorderingen in kaart te brengen. De prestaties van de leerlingen krijgen worden opgevolgd en geven aanleiding tot remediëring van vakgebonden problemen of van een gebrekkige studiehouding. Ook voor de communicatie met de ouders is er voldoende aandacht.

Deskundigheidsbevordering De gemotiveerde vakgroep wordt weinig aangestuurd, maar houdt gestaag informeel overleg. Een wijziging in de samenstelling van de vakgroep en het opsplitsen van de twee wekelijkse lessen in het tweede leerjaar over twee leraren maken dit overleg dwingend en verrijken het ook. Reflectie, ervaring en enkele nascholingsinitiatieven leiden tot aanpassingen op organisatorisch en pedagogisch-didactisch vlak.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex secundair, art. 15, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex secundair, art. 15, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex secundair, art. 15, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex secundair, art. 111 en 112)	neen
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	neen
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex secundair, 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex secundair, art. 15, 7°)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex secundair, art. 15, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex secundair, art. 115, 4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex secundair, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex secundair, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

Om de instroom van nieuwe leraren op te vangen, investeert de school in aanvangsbegeleiding. Ze gaat hierbij doelgericht te werk, o.m. door het begeleidingstraject en de opdrachten van de mentor beknopt vast te leggen.

Voor het onthaal van nieuwe leraren is er een onthaalbrochure uitgewerkt door de scholengroep. Er is een beperkt pakket zelf ontwikkeld materiaal over de eigen schoolorganisatie. Om de haalbaarheid van hun schoolopdracht te bevorderen, worden beginnende leraren als co-klastitularis maar niet als klastitularis aangesteld.

Starters worden verder sterk ondersteund door het mentoraat. De school besteedt hieraan een uur uit het lessenpakket. De mentor genoot opleiding en krijgt van de schoolleiding een duidelijk mandaat. Ze vindt in de graadcoördinatoren een klankbord voor haar functioneren en een bijkomende ondersteuning voor de aanvangsbegeleiding. Starters worden in het kader van dit mentoraat vooral ondersteund op het vlak van klasmanagement, afspraken op schoolniveau en praktisch-administratieve aangelegenheden. De begeleiding focust zowel op groepsvorming en intervisie als op een individuele aanpak. De duur en intensiteit van de begeleiding zijn afhankelijk van de startsituatie en de behoeften van de betrokken personeelsleden. Deze worden in kaart gebracht tijdens een intakegesprek. Er worden met alle starters begeleidende en informatieve gesprekken gevoerd maar lesvisitaties en reflectiegesprekken zijn er meestal alleen voor leraren zonder onderwijservaring. De mentor werkt zowel aanbod- als vraaggestuurd en is permanent aanspreekbaar. De begeleiding van de starters door de mentor en de opvolging en evaluatie door de schoolleiding zijn van elkaar gescheiden.

De vakgebonden ondersteuning is minder structureel uitgewerkt en wordt geacht tot het 'automatisme' van de vakgroepen te behoren. De verwachtingen zijn op dat vlak evenwel niet concreet geformuleerd waardoor er vakafhankelijk kwaliteitsverschillen zijn.

De mentor en de directie houden zicht op de resultaten van de begeleidingsinitiatieven, via klasbezoeken en via reflectie-, functionerings- en evaluatiegesprekken. De werking van de aanvangsbegeleiding is doeltreffend: nieuwe leraren voelen zich voldoende ondersteund. Meer concreet ervaren ze het mentoraat als een positief gegeven en als een houvast in een klimaat van wederzijds vertrouwen.

De school waakt op eerder informele wijze over de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding. Ze doet dit vooral op basis van tussentijdse feedback door beginnende leraren en op basis van signalen van andere personeelsleden. Dit heeft geleid tot een graduele ontwikkeling van het aanvangstraject gedurende de voorbije vier jaren en tot een aantal bijsturingen van vooral praktisch-organisatorische aard.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

In haar visietekst stelt de school het aanbieden van een stevige cognitieve basis in een uitdagend leerklimaat met aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling en het welbevinden van de leerling centraal. Zij wil niet alleen zwakkere leerlingen stimuleren en ondersteunen maar ook sterkere leerlingen uitdagen en motiveren. In het organogram van het zorgbeleid wordt de eerstelijnsrol van leerkrachten en titularissen sterk benadrukt. Hoewel de school recent initiatieven nam om de vakoverschrijdende eindtermen leren leren in kaart te brengen, is er in het zorgbeleid geen doelgerichte afstemming van alle zorginitiatieven op bijvoorbeeld dit referentiekader.

In het kader van het talenbeleid, brengt de school de taalvaardigheid van alle leerlingen in het eerste leerjaar in kaart. Deze gegevens worden aangevuld met een analyse van het rapport van de basisschool om zo de leerbegeleiding efficiënt op te starten.

Voor de preventieve leerbegeleiding worden voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis, handelingsplannen opgesteld waarin de genomen sticordi-maatregelen vermeld worden. Ook de school en de leerkrachten worden nauw betrokken bij het realiseren van deze begeleiding: hun engagement wordt geëxpliciteerd in het handelingsplan. Er is een nauwe samenwerking en goede informatieverwerking en -doorstroom met het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) en de GON-begeleiding (geïntegreerd onderwijs).

Leraarafhankelijk is er op uitvoeringsniveau aandacht voor leerbegeleiding en leerstrategieën met betrekking tot het vak. Vooral in de eerste graad is er gerichte aandacht voor leren leren, en voor het gebruik van activerende werkvormen. Er zijn binnen de vakgroepen weinig afspraken over een uniforme aanpak. Het planmatig leren wordt in alle graden bevorderd door het toepassen van de OVUR-methode. In de derde graad stelt het vakoverschrijdend overleg in het kader van de onderzoekscompetentie het zelfsturend en onderzoekend leren centraal. De kwaliteit van de implementatie is echter nog leraar- en vakgebonden. Vooral in de grote klasgroepen overheerst het leraargestuurd onderwijsproces en is binnenklasdifferentiatie een veeleer sporadisch toegepaste werkvorm.

Op het vlak van remediëring wordt de eerstelijnszorg geboden door de klastitularis en de vakleerkrachten. Voor Nederlands, Frans en wiskunde is de begeleiding structureel ingebed in de werking van de school. Voor de andere vakken verloopt de remediëring vraaggestuurd. Hier verwacht de schoolleiding dat de vakleerkracht begeleidingsacties opstart bij tegenvallende evaluatiegegevens. In de begeleidende klassenraden wordt het effect van de remediëringen en de mate waarin verdere acties zich opdringen, besproken. De begeleidingsinitiatieven worden systematisch geregistreerd in het elektronisch leerlingenvolgsysteem maar de kwaliteit van de invullingen is uiteenlopend. Dit reduceert de waarde van het leerlingenvolgsysteem als informatiesysteem en maakt de school tevens kwetsbaar voor juridische betwistingen telkens zij een B- of een C-attest uitreikt.

De schoolleiding verwijst voor de professionalisering van het personeel op vlak van leerbegeleiding door naar het externe aanbod. Jaarlijks stelt ze een thema centraal; dit schooljaar ligt de klemtoon op het talenbeleid, activerende werkvormen en het werken met leeskaders. Collegiale visitaties worden aangemoedigd en zijn bedoeld om voorbeelden van goede praktijk te multipliceren.

Ondanks de vele initiatieven die door leerkrachten vrijwillig geleverd worden om leerlingen frequent bij te scholen, heeft de school de opbrengst van deze inspanningen en de efficiëntie ervan nog niet in kaart gebracht. Een objectieve analyse, bijvoorbeeld op basis van rapportcijfers, is er op schoolniveau niet. Leraarafhankelijk wordt dit wel opgelijst door de vakleerkrachten. Door het taalteam wordt de organisatie

van het talenbeleid wel geëvalueerd. De leerwinst van zwakke taalvaardige leerlingen na hun remediëringstraject wordt echter niet gemeten.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

De school hanteert duidelijke afspraken over de organisatorische aspecten van de evaluatie, maar communiceert nagenoeg niet met de leraren over een visie die een leerplangerichte, gelijkgerichte en transparante evaluatie beoogt. Men rekent daarvoor op de professionaliteit van de leraren. De vaststellingen bij het erkenningsonderzoek tonen evenwel aan dat de aandacht voor kwaliteitsvolle evaluatie leraargebonden varieert en dat de aanpak ervan veelal steunt op persoonlijke inzichten. Ook het eventuele overleg over evaluatie binnen de vakgroepen steunt op persoonlijk initiatief of toevalligheden, maar wordt niet schoolbreed aangestuurd op basis van eenzelfde, gedragen visie.

De initiatieven die er op schoolniveau zijn om een gemeenschappelijke werkwijze uit te bouwen voor de evaluatie van attitudes en van de onderzoekscompetentie missen die overkoepelende visie om de beslissingen aan te toetsen.

Het gewicht van het dagelijks werk neemt af van de eerste naar de derde graad. Het is voldoende hoog om de leerlingen aan te zetten tot regelmatig studeren doorheen het schooljaar en om procesevaluatie een plaats te geven. De leraren staan echter weinig stil bij de aanpak en de invulling ervan en bij de impact die dit heeft op het genereren van een totaalscore waarin de realisatie van de leerplandoelstellingen evenwichtig aanwezig is en waarop de delibererende klassenraad terecht kan steunen bij de attestering.

In het schoolreglement wordt aan de leerlingen en hun ouders duidelijk gecommuniceerd waarop de evaluatie gebaseerd is en op welke wijze de totaalscore tot stand komt. Ze kiest ervoor om voor alle vakken eenzelfde gewicht (20 % van het dagelijks werk) te reserveren voor de evaluatie van attitudes. Volgens het schoolreglement omhelst dit het gedrag tijdens de lessen, in de gesprekken wordt gewag gemaakt van vakgebonden attitudes. In het laatste geval houdt de regeling weinig rekening met het aandeel vakgebonden attitudes dat verschilt naargelang het leerplan. Ook hier blijkt dat de leraren er in de praktijk een verschillende invulling aan geven door een gebrek aan aansturing en overleg.

De delibererende klassenraad vervult zijn functie prospectief, met een duidelijke visie op het hanteren van A-, B- en C-attesten. Hij hanteert daarbij een leidraad als uitgangspunt voor een beraadslaging waarin de leerlinggebonden elementen doorslaggevend blijven. Toch wordt een aanzienlijk aantal beslissingen uitgesteld. Zelden gebeurt dit omwille van ontbrekende elementen, maar als tweede kans voor de leerling na slechte studieresultaten. Wanneer een bijkomende proef wel te verantwoorden is, wordt hij onvoldoende geïndividualiseerd met het oog op het verkrijgen van de ontbrekende informatie. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving.

De school motiveert de B- en C-attesten onvoldoende. Alleen een verwijzing naar studieresultaten op examens onderbouwt de beslissing, er wordt niet verwezen naar de andere elementen die ertoe geleid hebben. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving.

De aandacht en het overleg die er de laatste schooljaren zijn voor een kwaliteitsvolle implementatie van de onderzoekscompetentie heeft bij de betrokken leraren voor nieuwe inzichten gezorgd over de evaluatie van een leerproces en heeft geleid tot schoolbrede afspraken die nadien geëvalueerd en bijgestuurd worden. Andere initiatieven rond interne kwaliteitszorg zijn schaars, ook professionalisering met betrekking

tot evaluatie wordt overgelaten aan het persoonlijk initiatief van de leraren.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De B- en C-attesten worden niet gemotiveerd conform de regelgeving (BVR 19-07-2002 art.5, §8 en SO 64 §8.1.7).

De uitgestelde beslissingen worden niet gehanteerd conform de regelgeving (BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Mede dankzij de inzet van de personeelsleden en de steun van geëngageerde ouders is de huidige directie er in geslaagd om het fel geslonken leerlingenaantal opnieuw op peil te brengen en een actieve school met een aangenaam leer- en leefklimaat mogelijk te maken. Tijdens enkele jaren van crisismanagement was er vooral beleidsmatige aandacht voor public relations, voor het opzetten van acties die de school onder de aandacht brachten en voor een aantal dringende prioriteiten. Meer recent is de directie gestart met de uitbouw van de interne organisatiestructuur. Er zijn drie graadcoördinatoren die vooral organisatorische ondersteuning bieden. Sinds de start van het huidige schooljaar is één van hen gedeeltelijk lesvrij gemaakt met het oog op het creëren van een beleidsondersteunende functie. Verder zijn er leraren verantwoordelijk voor het coördineren van deelaspecten zoals de leerlingbegeleiding en het mentoraat. De beleidskeuze om voor een stuk met lesuren een middenkader te creëren moet het draagvlak voor en de daadkracht van het beleid vergroten.

De directie wil deze gedeeltelijk vernieuwde structuur aanwenden om een schooleigen visie uit te werken. De school staat op dit vlak voor belangrijke uitdagingen. Ze onderschrijft het pedagogisch project van het GO!onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Ze benadrukt hierbij het vormen van evenwichtige volwassenen, het ontdekken van eigen talenten en het voorbereiden op het verder studeren in het hoger onderwijs. Deze algemene doelen worden ondersteund met tal van acties zoals de in het oog springende projectwerking, maar zijn nog te weinig geconcretiseerd in een samenhangende, doelgerichte en gedragen visie op het pedagogisch beleid. Door het gebrek aan een gezamenlijk referentiekader voor heel wat aspecten van de schoolwerking is, ondanks de inspanningen van het team, de doelgerichtheid en doeltreffendheid van kerntaken zoals leerbegeleiding of evaluatiepraktijk niet optimaal. Het functioneren van een aantal vakgroepen mist om dezelfde reden diepgang en focus. Dit blijkt onder meer uit de beperkt leerplangerichte aanpak van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk in sommige vakken.

Het ontbreken van een heldere visie manifesteert zich ook bij de vormgeving van een aantal aspecten van het onderwijsaanbod en de vertaling naar de wijze waarop het onderwijs is georganiseerd. Meer concreet heeft de school vooral een pragmatische motivering voor de keuzen die ze maakt in verband met de invulling van het complementair gedeelte, de profilering van studierichtingen en het samenstellen van lesgroepen voor een aantal vakken. Het ontbreekt evenwel aan een leerplangerichte en pedagogische onderbouwing van deze beleidsopties. De school gaat wat de communicatie van haar onderwijsaanbod in de tweede graad betreft in tegen de regelgeving: door de studierichtingen onterecht tweepolige namen te geven krijgen keuzevakken het statuut van studierichtingsvakken.

Toch is de school er in geslaagd stappen te zetten voor een aantal afgeleide aspecten van haar werking die ze als prioriteit naar voor heeft geschoven. Zo heeft ze een visie op haar talenbeleid uitgewerkt die geoperationaliseerd wordt op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau. De behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands worden in kaart gebracht met het oog op specifieke remediëring. Er worden waardevolle initiatieven genomen, niet alleen om leerlingen met taalmoeilijkheden te begeleiden, maar ook om leerlingen grotere uitdagingen op het vlak van taal aan te reiken. Recent probeert de school ook de aanpak van de onderzoekscompetentie over de vakken heen beter te stroomlijnen. Ze speelt actief in op de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen en vindt hiervoor een geschikte voedingsbodem in haar rijke traditie van vakoverschrijdende projectwerking. Ook zette de school haar sanctioneringsbeleid op punt.

Over deze en andere prioriteiten en keuzen vindt in de school vooral informeel overleg plaats. De kleinschaligheid en de collegiale sfeer maken dit mogelijk. Toch neemt de school de formele participatie onvoldoende ernstig. Zo is het functioneren van de schoolraad aan herziening toe. Ook de leerlingenparticipatie komt moeilijk op gang. De inbreng en betrokkenheid van ouders via de oudervereniging is positief.

De school heeft beperkt aandacht voor kwaliteitszorg. Ze participeert aan de door de scholengroep aangereikte initiatieven op dit vlak en vindt hierin vooral ondersteuning voor het bepalen van prioritaire acties. Ze wendt deze initiatieven te weinig aan voor het uitbouwen van een gestructureerde interne kwaliteitszorg en van een kwaliteitscultuur. Er zijn positieve aanzetten zoals de evaluatie van een aantal vakoverschrijdende projecten maar bij tal van andere aspecten van de schoolwerking is er geen systematische aandacht voor kwaliteitsborging. Er kunnen ook nog stappen worden gezet op het vlak van het verzamelen en analyseren van eigen en aangereikte gegevens met het oog op bijsturing en ontwikkeling.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangename leer- en leefklimaat.
- Het engagement en de inzet van de personeelsleden.
- De pedagogische en didactische aanvangsbegeleiding.
- De brede en harmonische vorming door de vakoverschrijdende projectwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling van de organisatiestructuur in functie van een gedeeld leiderschap.
- De aansturing van een aantal acties op basis van prioriteiten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De evaluatiepraktijk.
- De doelgerichtheid van de leerbegeleiding.
- De aansturing en diepgang van de vakgroepwerking.
- De beschikbaarheid en aanwending van ICT-infrastructuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling en implementatie van een doelgerichte en gedragen visie op het pedagogisch beleid.
- De visie op het onderwijsaanbod en de vertaling naar de onderwijsorganisatie.
- De formele participatie.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Wetenschappen en Latijn (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor Engels en Frans in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Moderne talen-wetenschappen, Latijn-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- De B- en C-attesten motiveren conform BVR 19-07-2002 art.5, §8 en SO 64 §8.1.7 (opvolging inspectie).
- Uitgestelde beslissingen toekennen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2 (opvolging inspectie).
- De terminologie van het onderwijsaanbod in de tweede graad hanteren conform BVR 21-12-2007, art. 3 (opvolging inspectie).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO Economie	X	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	X	
Graad 2 ASO Latijn	X	
Graad 2 ASO Wetenschappen	X	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	X	X
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	X	X
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	X	X
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	X	X
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	X	X
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	X	X

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 12-10-2015 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het niet motiveren van B- en C-attesten conform BVR 19-07-2002 art.5, §8.

Het niet toekennen van uitgestelde beslissingen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2.

Het niet hanteren van de terminologie van het onderwijsaanbod in de tweede graad conform BVR 21-12-2007, art. 3.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 12-10-2015 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname

Bart Maes de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	